

CAtalogus sancto//rum [et] gestor[um] eor[um]

Petrus <de Natalibus>

Lugduni, 1508

Jncipit liber quintus a penthecoste vsq[ue] ad natiuitatem sancti Johannis baptiste. De festo Penthecostes spiritussancti. Cap[itulum]. i.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-70797)

no vsq; ad octauam corporis christi. Secundo ex ipso matrimo-
 nio spiritalis generatio ppagaf: ab octaua corporis xpi vsq; ad
 aduentū. Ideoq; primo in hac vltima parte ponent festiuitates san-
 ctroz occurrētes infra tps illud in quo representat diuini matrimo-
 niū cōsumatio. Et hoc in toto quinto libro pñti. Deinde subsequēter
 ponent festa occurrētia infra tps illud in quo representatur ex tpo
 matrimonio filioz generatio et multiplicatio. Et hoc in. vi. vii. viii.
 ix. et x. subsequētib; libris. Rursum in hoc tpe coniugiu xpi et ec-
 clesie cōsumat et pñct. Primo ppter spiritūvniōne q̄ principa-
 litor esse debet. Hoc autē agit in tpo festo penthecostes et per octauā.
 in quo pmissio spiritusctō in filios adoptionis effuso mēbra capiti
 spiritali compage connectunt. Secūdo etiā per corporū cōiun-
 ctionē: qd ecclesia representat in subsequēte eucharistie festiuitate
 vsq; ad octauā ipsius. In quo celebrat memoria illi; venerabilis sa-
 cramenti: per cui; sumptionē fideles xpo etiā corporalr copulant.
 Et quis istud tps iuxta fictionē per nos alibi positā nō deberet
 p̄tendi nisi vsq; ad diē tertiu nonaz iunij: vbi finiret octaua corpis
 xpi quādoctiq; ipm festū sequeret diē pasche vt supra descripsim;
 videlicet in pascha occurreret. vi. kalē. aprilis. Tamē illud tps et
 per cōsequens libru istū p̄cedemus vsq; ad natiuitatē sancti Jo-
 hannis baptiste. Et hoc triplici ratione. Primo qz festū corporis
 xpi quod est vltimū inter festa mobilia aliquando vsq; ad baptiste
 natiuitatē differtur et extēdi potest. Secūdo vt liber iste ab alijs
 in sui breuitate nō multū discrepet: sed potius aequet. Tertio
 vt subsequens liber ab aliquo festo notabili incoheret. Ad huius
 ergo temporis festa perferenda p̄cedendum est.

Incipit liber quintus a penthecoste

vsq; ad natiuitatem sancti Johannis baptiste.

De festo Penthecostes spiritus sancti.

Cap. i.

Penthecoste di-
 citur a numero dierū qui
 a resurrectione dñi vsq;
 ad diem istum transierūt
 qui fuerunt dies. l. Nam
 penthecosta grece: latine
 sonat quinquaginta. Nā
 diē quinquagesimo a re-
 surrectione spiritus san-

ctus: vt sacra actū restatur hystoria in apostolos
 in linguis igneis missus est: quod ad litteram cōtigit idibus maij.
 Circa cuius missionem quattuor consideranda sunt. Et parte

dei mittentis infusio gratiosa. Et parte spiritus aduentantis inspiratio miraculosa. Et parte cetus suscipientis dispositio virtuosa. Et ex parte effectus subsequens operatio fructuosa.

Circa primum sciendum quod infusio gratiosa dei mittentis attendit. **P**rimo propter missionis liberalitatem. Nam adeo deus spiritus sanctus liberaliter misit: quod pater misit et filius misit: et spiritus sanctus etiam seipsum dedit. **D**e primo iohannis. xiiij. Paraclit' autem spiritus sanctus quem mittet pater etc. **D**e secundo iohannis. xv. Si autem abiero mittam eum ad vos. **D**e tertio iohannis. xvi. Eum uenerit ille spiritus ueritatis etc. Nam sicut dicit leo papa in sermone beate trinitatis immutabilis deitas una est in substantia: indiuersa in opere: consores in uoluntate: par in omni potestate: equalis in gloria. Diuisit autem sibi opus nostre redemptionis misericordia trinitatis: ut pater propiciaretur: filius saluaret: spiritus sanctus igniret. Quia enim spiritus sanctus deus est. Ideo recte dicitur seipsum dare. Misit autem eum pater omnipotenter: filius sapienter. Ipse autem spiritus seipsum dedit benignolenter. **S**ecundo propter missionis pluralitatem. **N**am ipse spiritus sanctus datus. **P**rimo inuisibiliter cum mentibus castis illabatur. Iohannis. iij. Spiritus ubi uult spirat et uocem eius audis: sed nescis ubi ueniat aut quo uadat. **S**ecundo uisibiliter cum aliquo signo uisibili ostendit. **L**uce. iij. Descendit spiritus sanctus corporali specie etc. **I**tem ipse spiritus sanctus apostolis tribus uicibus datus est: scilicet ante passionem: post resurrectionem: et post ascensionem. **P**rimo ad faciendum miracula. **S**ecundo ad relaxandum peccata. **T**ertio ad confirmandum corda. **P**rimo enim dedit eis spiritus sanctum quando eos ad predicandum misit: et super omnia demonia: et ut languores remoueret potestate tribuit. **H**ec enim miracula per spiritum sanctum fiebant. **D**at' b. xij. Si autem ego in spiritu dei eicio demonia etc. **S**ecundo quando eis infusus aut datus est. **A**ccipite spiritum sanctum: quorum remisistis peccata etc. Iohannis. xx. **T**ertio quando eis congregatis hac die in cenaculo spiritus sanctus in linguis igneis effudit. **A**ctuum. ij. **T**ertio attenditur hec infusio propter missionis diuersitatem. Nam in diuersis figuris et formis spiritus sanctus missus est: prout enim forma linguarum ignearum in qua apostolis datus est: de qua infra dicitur: altus spiritus sanctus in triplici specie missus est. **P**rimo in specie colubae super christum baptizatum. Iohannis primo. Super quem uideritis spiritum dei sicut columbam descendente etc. **E**t hoc propter triplicem colubae proprietatem. Nam gemitum pro carnis habet: felle caret: et in foraminibus petre maner. Sic spiritus sanctus quos replet facit pro peccatis gemere. **R**o. viij. Ipse spiritus pro nobis postulat gemitibus inenarrabilibus. **D**iegorius. l. nos postulantes et gemetes facit. **F**acit eos esse sine felle amaritudinis. **S**ap. xij. **Q**ui bonus et

suauis est domine spiritus tuus in nobis. **F**acit eos in foraminibus petre habitare. i. in christi uulneribus. **L**acti. ij. Surge amica mea colubina mea. **G**loria. fouens mihi pullos meos infusione spiritus sancti: in foraminibus petre. **G**loria. l. in christi uulneribus. **S**ecundo in specie nubis super christum trinitas figuratum. **N**ubes se a terra eleuat: refrigerium prestat: et pluuia generat. **S**ic spiritus sanctus quos replet a terrenis eleuat. **E**ze. viij. Eleuauit me spiritus inter celum et terram. **A** uentus refrigerat. unde beate uirgini dicit. Spiritus sanctus superue. in te et uir. altif. obum. r. id est ab estu uitiozum refregitabit. **P**luuia lachrymarum generat. **P**s. Fletus spiritus eius et fluent aque. **T**ertio in specie flatus quando in apostolos insufflauit: ut dicitur est. **F**latus leuis est: calidus est: et uite necessarius est. **S**ic spiritus sanctus leuis est. i. uelox ad se diffundendum. oibus enim mobilibus mobilior est. **A**m brosius. Nescit tarda molimina spiritus sancti gratia. **L**atidus est ad inflammandum. **L**uce. xij. Ignis ueni mittere in terras. **N**ecessarius est ad respiciendum. **P**s. Auferes spiritum eorum et deficient. et infra. Emitte spiritum tuum et creabunt etc. **C**irca secundum sciendum quod inspiratio miraculosa spiritus aduentantis attenditur. **P**rimo ex parte temporis competentis. Nam missus est quinquagesimo die a pascha: ut dicitur intelligit: quod spiritus sanctus est legis perfectio: peccatorum remissio: et eterna remuneratio. **L**egis perfectio: quoniam secundum gloriam a die agni immolati quinquagesima die data est lex in igne in more sinai: sic die quinquagesima datus spiritus sanctus in igne in more syon: qui ipse spiritus sanctus est perfectio legis. **A**z plenitudo legis est dilectio. **E**st peccatorum remissio. unde gloria. ideo in quinquagesimo: quia indulgentia fiebat in iudaeo: et per spiritum peccata remittuntur etc. **E**st eterna remuneratio. unde gloria. sicur. xl. dies post resurrectionem quibus cum discipulis dominus conuersatur: presentem ecclesiam designant. **S**ic quinquagesimus dies: quo spiritus sanctus datur: denarium ecclesie remunerationis exprimit. **D**issus est etiam die dominica: quo die mundi fuit inchoata creatio per patris omnipotentia: quando dixit deus Fiat lux etc. **E**t etiam die fuit incepta et consumata reparatio per filium sapientiam. Nam die dominico christus natus est: et die dominico resurrexit. **I**dem circo eodem die debuit inchoari mundi sanctificatio per spiritum sanctum clementiam. **D**issus est et hora tertia: ut sic perfectio operis huius aduentus trinitati ascribatur. **S**ecundo ex parte modi congruentis. Nam factus est repente de celo sonus etc. **S**onus enim hic fuit repentinus: quod spiritus sanctus tarda molimina nescit. **L**ectus est: quod celestes effectus. **A**ebemens: quod uel eternum admittit: unde uehemens quasi ue demens. **U**el quia mentem ad deum uehit: unde uehemens quasi uehemens mentem. **F**uit et repletus: quod repletus sunt omnes spiritus sancto: cuius repletionis signum est. **N**o reso

De sanctis in mēse maij occurrētibus Folio, cxvi.

nare: nam dollū plenū non resonat. Et apostoli in tribulatione non resonāt: sed sbāt gaudētes a conspectu cōclij ꝛc. Non plus recipere: nam vas liquoze plenū plus recipere non potest. Et apostoli nihil ppriū habere poterāt: sed in comune oīa diuidebāt. Super effluere: qd̄ patet in fluuio inuidante: sic apostoli ceperunt superfluere: qz ceperūt loqui varijs linguis. **Tertio** ex parte flāme apparētis: qz in linguis igneis apparuit. Circa quod est videndum primo: quare apparuit in lingua potius q̄ in alio mēbro. Secūdo quare potius in igne q̄ in alio elemento. Ad primū sciēdū q̄ apparuit in linguis: primo vt ignea verba proferrēt. Secūdo vt legem igneam predicarēt. Tertio vt spūsanctus qui ignis est: per eos loqui cognoscerēt. Berni. venit spūsanctus super discipulos in linguis igneis: vt verba ignea loquerent: et ignea legē lingue ignee predicarēt: et spūsanctus p̄ se loqui cognoscerent. Vel vt dicit Gregorius. Ideo in lingua apparuit: quia sicut verbum hominis in publico lingua profert: sic verbū dei quod apostoli predicauerunt spūsancto mūdo proptulaf. **Ad secūdū sciēdū q̄ ignis habet quatuordecim pprietates** per quas denotant operatiōes aduentus spūsancti: quarū septem denotāt: q̄ per ip̄s septē principales virtutes. i. tres theologicas: et quattuor cardinales acquirim. Alie septem demōstrant qualiter per ip̄m a septem capitalibus vitijs expiamur. Nam ignis habet virtutem excessiuam: quia excellit nobilitate et subtilitate alia corpora. Hec est fides q̄ de subtiliori materia pertractat: et est nobilior cūctis virtutibus: quia sine fide impossibile est placere deo. Eleuariuā: quia sursum tēdit. Hec est spes que mentē ad celestia prouebit. Alefatiuā: quia vt ad sensum patet frigus expellit. Hec est charitas que affectus in deo accendit. Illuminariuā: qz tenebras fugat. Hec est prudentia: que animū diuina et humana sapientia perlustrat. Discretiuā: quia ignis metalla abintecē diuidit. Hec est iusticia: que inter bonū et malū discernit: et ius suū vnicuiqz tribuit. Eon solidariuā: quia vasa teste a indurat: hec est fortitudo que animū mollē in deū consolidat. Purificariuā: quia rubigines metalloꝝ tollit. Hec rēperantia que viciorū rubigines cōsumit. Irē ignis habet virtutē curatiuā: quia recta ligna ad arcuositate reflectit. Hec spūsanctus p̄tra supbiā operat altitudines incuruādo p̄ humilitates. Attractiuā: quia aerē attrahit: vt patet in ventosis: hoc contra inuidiā emulaciones attrahendo. Consumptiuā: quia ligna consumit. hoc contra auariciā rēporalla in vsus pauperū expendendo. Mōriū: quia semper mouet. Hec cōtra accidiā: quia amor dei nunq̄ est ociosus. Dollificariuā: quia metalla liquefacit: et ferrū molle reddit. Hec contra iram cor vindictā exprens decumulcēdo. Sanariuā: quia aerem infe-

ctum sanat. Hoc contra gulā eius infectiones purgando. Restrictiuā: quia fluidū lat coagulat. Hoc cōtra luxuriā eius fluxū restringēdo. **Circa tertū sciēdū: q̄ dispositio virtuosa cetus suscipientis considerat.** Primo propter numerū: nam spūsanctus in cxx. discipulos corporaliter missus est: per quod significat q̄ spūritus sanctus in vniuersos ecclesie filios: videlicet in solos perfectos diffundēdus erat. Nam hic numerus. cxx. sunt. xij. denaria. Numerus autē duodenarius orbis vniuersitatē importat: quia et celum diuidit in duodecim signa: et terra in duodecim v̄tos: et annus in duodecim mēses. Numerus autē denarius legis perfectionē designat: sed decē per duodecim multiplicata faciunt centū et viginti. **Vel per hoc ostenditur q̄ illi in quos spūsanctus venit habere debebāt perfectionē legis moysayce: que consistit in decem preceptis: et fidei euāgelice que consistit in duodecim articulis.** **Secūdo** p̄pter locū. Datur em̄ spūsanctus in cenaculo mōtis syō. Ad quod quindecim gradibus ascendebarur. In quibus danid ad tabernaculū domini a seēdens quindecim psalmos graduales decantabat. Si autē ordine numerali ab vno incipias et superaddas duo: et deinde tres: deinde quattuor: et sic vsqz ad quindecim p̄uenies ad numerum centum et viginti. In quo numero spūritus sanctus effusus est: vt sic ip̄s loci gradus mystice prophetarent per excessiuitiam numerum illorū hominū in quibus spūritus sanctus in eodē loco fuerat corporaliter diffundēdus. **Tertio** propter meritum. Fuerunt em̄ apostoli receptacula mūda: sicut de eis cantatur ad spūrituā: cū susceptionē: et hoc propter septē que in ipsis reperta sunt que in textu notātur. **Fuerunt em̄ primo animo quieti:** quod notatur cum dicitur. Dum complerent dies penthecostes: id est dies requietionis. Esa. septuagesimo sexto. Super quē requiescet solitudo mens: nisi super humilem et quietum. **Secundo** dilectione vnitū: quod notatur ibi. Erant omnes pariter. Ideo cantatur de eis. Inuenit eos cōcordes charitate. **Tertio** loco secreti: quod notatur ibi. in eodem loco: id est in cenaculo. **Esē. Ducam eam ad solitudines:** et loquar ad cor eius. **Quarto** oratione assidui. vnde cantatur. Orantibus apostolis deum ꝛc. Sapientie octauo. Inuocant et venit in me spūritus sapientie. **Quinto** humilitate predicti: quod notatur in discipulis. psalmista. Qui emittit fontes in conuallē. id est dat gratias humilibus: vt dicit glosa. **Sexto** pace coniuncti: quod notatur in hoc q̄ erant in hierusalē: que interpretatur visio pacis: vnde et dominus quādo post resurrectionem discipulis apparuit: primo paces annūciavit: et postea spūritum sanctum dedit. **Septimo** contemplatione erecti: quod notatur: quia erant sedentes: vnde maria que vitam

contemplatiuā designat: sedebat ad pedes dñi et audiebat verbū illius. ¶ Circa quartū autē norandū q̄ operatio fructuosa effectus subsequētis notat in sex effectibus: quos spūssanctus aduentens operatus est: qui continent in illa auctoritate Johānis. xvi. Paraclytus autē spūssanctus etc. ¶ Primo ad consolandum meos: quod notatur ibi paraclytus: id est consolator. Esa. lxi. Spiritus domini super me. et infra. vt ponerem consolationē lugentibus syon. ¶ Secundo ad viuificandū mortuos: quod notatur ibi spiritus: quia spiritus est qui viuificat. Ezechiel. xxxvii. Ecce ego mittam in vos spiritum et viuetis. ¶ Tertio ad sanctificandū imundos: quod notatur ibi sanctus. psalmista. Fluminis imperius: id est inuidans gratia spiritus iustificans ciuitatem dei. et infra. Sanctificauit tabernaculum suū altissimus: per ipsum videlicet flumen. ¶ Quarto ad pacificandū odiosos: quod notatur ibi pater. Nam pater naturaliter diligit filios. Johānis. xvi. Ipse enim pater amat vos etc. ¶ Quinto ad saluandū iustos: quod notatur ibi. In nomine meo: quod ē Iesus: qui salus interpretatur. glosa. In nomine iesu pater misit spiritus: vt ostendat q̄ ad saluandas gentes venit. ¶ Sexto ad docendū ignaros: quod notat ibi: q̄ ille vos docebit oīa Job. xiiij. Cum autē venerit ille spiritus veritatis: docebit vos omnē veritatem.

¶ De sancto Iſidoro martyre. Cap. ij.

Sidor⁹ mar

tyr Alexandrie ortus tempore Decij imperatoris apud chium insulam passus est. Hic cuz esset christianus occultus Numerianū pretorem a decio ad ipsam insulam missum comitatus est: et apud quandā peccatrice aphram nomine: que tres puellas publice omnibus se prostituentes detinebat hospitatus est. Quas sanctus nocte illa cuz amelio eius comite christiana in fide christi erudire cepit. Eū autē puella eius pedibus pronolute misericordiam et animarum suarum salutem expererēt. Interea lucerna extinguit: et dum vna ex puellis ad ipsam accendendam egredif: orante sancto martyre: celesti luce domus subito illustrat. Quod puella lumine mutuo rediens et videns obstupuit: et lux illa celsa tora nocte perseuerauit. Eū autē aphra mane facto hec oīa matri sue rettulisset illa conuersa ad se sanctū accersit: et ab eo veritatem fidei didicit: verum postq̄ puella cum aphra octo diebus ieiunijs et orationib⁹ admonere sancto martyre Iſidoro institissent: apparuit diabolus in specie ethiopsis terribilissimū: qui de sancto viro Iſidoro querelam faciebat: eo q̄

sibi res suas subtraheret: et ne sanctus ipsum in abyssum demergeret: exorabat. Cui martyris domini id se facturum promissit dūmodo demō draconem occidar: qui in ipsa insula apud quēdam fontem habitans plurimos peremerat. Sicq̄ diabolus draconem interfecit: et Iſidorus fontem purgauit. Aphra hō cum puellis et matre cōuerse sunt: et a presbytero phylloxonto baptizate. ¶ Hec audiens Numerianus Iſidorum tenuit: et primo in quattuor lignis extensus bouinis neruis crudis grauiter cedi iussit: deinde in carcerem misit. Et cum christū constanter confiteret: inde eductus pedibus equo alligatur: et per aspera et crepidines montanas distrahitur: moxq̄ virtute diuina in ipso loco quem tractus est: aculei et spine in arbores gummi mastiches defluentes conuerse sunt: et in testimonium eius martyrii manāt vsq̄ in p̄sens: nec valent in loco altero transplantari: putem continuo deficcant: aut gummi nunq̄ emittūt. Deinde in camino ignis immisus: cum inde illisus exisset: iussu numeriani decollatus ē. Corpus quoq̄ eius in puteo a paganis profectum ab amelio eius comite: et in urope sancta matrona inde lenatum iuxta eūdem puteum sepultū est. Sed et supra corpus et puteum processu temporis basilica a fidelibus constructa: puteū intra sui ambitum tener: de cuius aqua oēs egri potantes sanant: vt dicit ado. Tempore hō dominici michaelis ducis venetiarū corpus huius martyris inde a venetijs ad eorum urbē translatū quiescit in ducali basilica sancti marci. Passus est autem idibus maij.

¶ De sanctis Torquato et socijs episcopis. Cap. iij.

Torquatus: cthefi

phon: secundus: idaletius: cecilius: hesychius: et eustathius romae a sanctis apostolis episcopi ordinati ad predicandū verbū dei ad hispanias missi sunt. Cūq̄ ad ciuitatem acitanam venissent: et quietescentes modicum discipulos ad urbem pro cibus emendis destinassent: mox a pagano: multitudine insecuti sunt: qui tunc dijs suis festa celebrabant. Et cum eos vsq̄ ad fluuiū p̄secuti fuissent: cum gentiliū multitudo trāfire vellet: ruente ponte multi ex ip̄is in flumine necati sunt. Aliosq̄ miraculo lupanaria senatrix cuz eis qui remanserāt crediderunt. Post hec sancti episcopi diuersis urbibus euangelizantes multos populos ad dominū conuerterunt. Et tandem Torquatus acq̄: cthefiphon vergū: secundus abule: indaletius vifi: cecilius eliberti: hesychius cartese: eustathius elurgi quicues runt. Sed in ciuitate acitana ad sepulch⁹ sancti torquati arbor oliuē in eius festo p̄ternaturā diuinit⁹ florens maturis oleis onusta: quas